

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

Jte[m] q[uod] bona p[re]lato[rum] et maxi[m]e archiep[iscop]oru[m] et
ep[iscop]o[rum] cedunt post morte[m] suis successoribus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

Beneficiorum put eorum rebellionis ex-
gerit qualitas procedemus.

Contra perturbatores iurisdictionis
officialis nostri et aliorum.

De oēs illos qui in cōsistorio nro vel
alias dñi officialis noster vel alij offici-
ales iurisdictionē habentes p̄sederint
pro reddēda iustitia cuiuscunq; fuerint
cōditionis aut stat⁹ in clericos aduoca-
tos notarios procuratores et officiatos
dicte curie nre. Et alios manus inuece-
rint temere violentas. quicq; ad hoc eis
dederint publice vel occulte auxiliū cō-
silium vel fauorē quos canonica moniti-
one p̄missa. in his scriptis excoicatiois
sue dicimus subiacere. Nisi infra tridu-
um cōdignā p̄stiterint emendā p̄ loco-
rum rectores vnde fuerint taliter exce-
dētes ad denunciatiōē officialis nostri
et aliorū. in eorū prochijs cessetur vsq;
quo fuerit satisfactū nisi sup̄ cessatiōe
cum eis fuerit dispensatum.

Contra prelatos vsurpantes sibi iuris-
dictionem nostram

Item monemus oēs et singulos iuris-
dictionē habentes et nō habentes. spe-
cialiter decanū Tremonien in videne.
in hagene. et in essende. christianitatum
decanos. ne de causis ad nos et cōsisto-
riū nrm de iure vel cōsuetudine spectā-
tibus maxime matrimonialib⁹ et alijs
quibuscunq; cause cognitionē exigētib⁹
p̄terq; in synodalib⁹ quocunq; mō causa
vel coloē quesito se intrōmittāt. dispo-
nant vel cognoscāt vel audiāt. Sed ad
nos et officialis nri sine difficultate rei
mittāt examē. sine canonico decidēdas
Qui vero cōtra fecerint in nra iuris-
dictionez falcē mittendo ip̄o facto ex-
coicatiois sue statuimus subiacē ip̄o-
ruz sententias et processus sup̄ eis la-
tos et habitos nihilominus cassamus.
et irritamus cassos et irritos p̄ntibus
annūciamus. Contra quos solleter inu-

uigilabimus. vt tales pena canonica
castigemus.

De bona prelatorum et maxime episcoporum
cedunt suis successoribus.

Item cū nulli sane mentis in du-
bijs veniat qui bona mobilia ⁊
imobilia a p̄latis quocunq; titu-
lo cōquisita. et ad eos dñi viuerent p̄-
sencia post eorum obituz apud quoscunq;
fuerint deposita. credita cōmodata der-
bita vel mutuata. clericis religiosis. pa-
riter et laicis vtriusq; sexus ad eorum ecc-
lesias libere reuertant ad ip̄as quocq;
p̄tineāt cum nullus sit nec a iure heres
proximior censetur q̄ qui cum dño p̄
honorū fastigia copularit. Et nuper ad
nra noticiā puenit q̄ nōnulli clērici re-
ligiosi et laici vtriusq; sexus bona p̄de-
cessorum nrorū et maxime bone memorie
dñi Wyckboldi p̄decessoris nri in au-
ro et argento in vasis et ciphis aureis
et argenteis. gemis p̄ciosis. annulis p̄-
nis aureis. libris pagamentis. et diner-
sis pecuniarū. summis cōsistentia q̄ rei-
liquerūt ecclesie Loloñ. ⁊ nobis de iur-
re cōpeterent. nec possunt p̄ alios sine
alaruz periculo detineri. deposita credi-
ta cōmodata. mutuata. pignozata. debi-
ta hucusq; detinere dānabiliter p̄sum-
pserūt. et adhuc detinēt nobis et eccle-
sie restitutione ⁊ plenaria satisfactiōe
nō facta in ip̄orum periculū alaruz et scan-
dalum plurimorum. Nos igitur volen-
tes vt iuramento tenemur astricti. alie-
nata distracta et male detenta. nra et ec-
clesie nre bona. ad ius possessionis ⁊ p̄-
prietatis omni studio ⁊ remedio q̄ possi-
mus reuocare. oēs et singulos clerici-
cos p̄dictos religiosos ⁊ laicos vtriusq;
q; sexus. qui bona p̄decessorum nrorū ⁊ p̄-
cipue dñi Wyckboldi ab eis dimissa.
seu penes eos deposita p̄modata tradi-
ta mutuata. pignozata. vel alias quocunq;
alio titulo vel causa mō penes eos ex-
istentia. hūc possidēt vel detinent sub

Statuta Henrici. xxvij.

quocūq; p̄textu vel colore in quibuscūq;
cōstitat auro argento. vasis. anulis. p̄
nis aureis. libris. pecuniarū summis p̄
uilegijs. lris et instrumentis vel alijs re
bus. vel bonis ad nos et ecclesiā nr̄am
spectantib; p̄ntib; requirunt et monemus.
p̄rio. sc̄do et tertio. vt ip̄a bona infra. xxx.
dies nobis et eccle nre Coloniē restituāt
et assignēt. Sciētes hō hntes tenētes
et possidētes bona h̄mōi infra idē tps
reuelēt nobis et fratri Johāni peniten
tario nr̄o publice vel occulte. Alioqn̄
dict. xxx. dieb; eis et eoz cuiuslib; p̄ ca
noica monitiōe et t̄mio pemptori. cur
rētib; ip̄os et eoz quēlib; i his scrip̄t.
excōicam; et a gremio sc̄e m̄ris eccle se
gamus et sub excōicatiōis p̄a late sn̄ie
in his scrip̄tis inūgim; et districte p̄cis
p̄m; oib; p̄latis ecclesiarū rectorib; eo
rūq; vicarijs. q̄ten; singulis dieb; d̄m̄cl.
et festiuis p̄dictos excōicatos in genere
et quz noia sciri poterit noiatiz. excōi
catos publice corā fidei p̄lo accensis et
eruditis cādelis cāpanis pulsatis infra
m̄starū solēnia denūciare p̄curēt. Ali
oqui negligētes et cōtēnentes excōica
tiōis sn̄ie decernim; subiacē. volētes et
districte p̄cipiētes q; h̄mōi nr̄az inq̄siti
ouē et monitiōe solēniter publicēt sin
gulis dieb; d̄m̄clis et festiuis infra men
sem. ne q̄s ignoratiā de cetero p̄tendē
valeat in hoc casu.

Contra falsarios l̄rarum.

Et falsarios l̄rarū et sedis ap̄li
ce instrumentoz nr̄ozūq; p̄deces
soriū et ecclesie nre et sigillorum
lris app̄sōz in his scrip̄tis excōicatio
nis vinculo innodam; a q̄ p̄rerq; a nob
seu in ord. articulo r̄les nolim; lib̄ari.

Ne alien; p̄mittat celebrāē in ecclesijs
Et cū a iure sit peit; in d̄ictū. ne q̄s ad
celebrādiū plebibus seu capellis p̄mitti
debeat. nisi de ip̄oz ordinatiōe canoica
maxie sacerdotio cōstitērit. et nisi cōstet

eum rite fm̄ clauēs ecclesie ordinatum;
cū multi licz ordinati p̄ri; nō fuerit. vel
p̄ saltū se rite asserūt ordiatos in piculū
aiarū. Donem; vniuersos et singulos p̄
latos ecclesiarū rectores eozūq; vicari
os. eis et eoz cuiuslib; districte mādātes.
q̄ten; nullū cuiuscūq; fuerit p̄dictiōis et
stat; clericū b̄nficiū ecclesiasticū in nr̄a
ciuitate et diocesi nō hntē ad celebrādiū
in ordie vl' ordinib; aliq̄b; in eoz eccle
sijs seu capellis seu altaribus p̄mittāt.
Nisi p̄ri; de eoz canoica ordinatiōe. co
rā nobis aut officiali nr̄o docuerit. Et
sup hoc a nobis p̄ lras licētā habuerit
sp̄ealē. Cōtrafaciētes hō statuēdo de
cernim; p̄t h̄ excōicatiōis sn̄ie subiacē.

De pro clādestinis nullus hz absolue
re nisi officialis Coloniens.

Et licz hacten; sacerdotibus
ruralib; et decanis. ne excōica
tos p̄ m̄rimonijs clādestine p̄cl.
et p̄hēdis absoluerēt et recōciliaret fue
rit in d̄ictū. Quidā tñ vt ad nr̄az audu
entiā frequēs sepe q̄rela deduxit. tales
absoluē de facto. q̄uis de iure nō possēt
p̄ veritū p̄sūperūt. Nos hō h̄ innouād
volētes districte; inhibem;. ne tales ab
soluē vel recōciliare p̄sumāt. Cōtrafa
ciētes excōicatiōis ip̄o facto sn̄ie decer
nim; subiacere. Et nihilomin; h̄mōi ab
solutionē decernim; nō valē. q̄s absolu
tiōes et recōciliatiōes soli officiali nr̄o
p̄ntibus reseruamus.

Cōtra absolūtes excōicatos a nobis
seu officiali nostro.

Et cū minor in maiore nō hz p̄tatem.
districte; inhibem; oib; nr̄is subditis.
cuiuscūq; p̄eminētie ordinis cōditiōis
vel stat;. ne excōicatos suspēsos vel in
terdictos a nob seu offic. nr̄o absoluere
vel recōciliare. publice vel occulte p̄su
māt. seu excōicatorū noia de lris nr̄is et
curie nre radere. tollere vel sup̄mere.
vel delē vl' monetā nr̄az p̄cidē falsificāē
E ij.